

SOKOL SELEC *Falco peregrinus*

PEREGRINE FALCON - 9 individuals occurring at intervals of 1-3 minutes on 18th September 1993 at Pohorje mountains

Dan 18. 9. 1993 sem namenil preživeti na Pohorju. Vso pot me je spremljalo rahlo deževje, v dolini je bilo precej megleno, temperatura je bila 14 stopinj Celzija. Od terena z ornitološkega vidika tega dne gotovo ni bilo pričakovati kaj posebnega, še posebej na Pohorju. Tik pred vrhom pobočja, kjer je na 1100 m nadmorske višine nameščena vlečnica Habakuk, pa me je z zelo hitrim letom preletela ujeda. Značilno temno siva, s tipičnimi zašiljenimi perutmi, tako da sem tudi zaradi njenega zelo nizkega leta že brez daljnogleda lahko ugotovil, da gre za sokola selca *Falco peregrinus*. Zanimivo je bilo, da je selec priletel nad gozdom iz smeri JZ, se nato spustil kakih 50 metrov niže, ko je priletel do golega pobočja in tako nadaljeval let v smeri SV.

Kmalu zatem (čez 3 min) me je ob nadaljevanju poti po grebenu preletel še en sokol selec. Bil sem presenečen, vendar je pravo presenečenje šele sledilo. Temu selcu je sledil še en selec in tako naprej, dokler se ni število ustavilo pri 9 osebkih. Vsi so leteli v isti smeri. Drug za drugim so leteli posamič, s časovnim zaostankom približno 1-3 minut, vsi izjemno hitro in zelo nizko nad drevesi.

Pri preletu je nedvomno šlo za selitev, saj so se sokoli selci, ko so preleteli greben, očitno spustili v dravsko dolino. Žal pri opazovanju nisem bil pozoren na starost opazovanih osebkov. Glede na to, da pri parihi, ki gnezdiijo v osrednji Evropi, odrasli osebkostanejo na območju gnezdišča, mladi pa se odselijo, so bili opazovani osebkostanje najverjetneje mladostni.

Damijan Denac, Pintarjeva 14, 2106 Maribor

RUŠEVEC *Tetrao tetrix*

BLACK GROUSE - Singing male on 12th October 1997 on Mt. Stol

Za soboto 12. oktobra 1997 so zvezdoslovci napovedali sončni mrk, vremenoslovci pa toplotno inverzijo z meglo v dolinah, zato

sva se s prijateljem Andrejem namenila na Stol. Že v temi sva se povzpela na višino 1600 metrov, da bi tako lahko fotografirala gamse. Še pred osmo uro sem opozoril kolega na oglašanje ruševca, ki pa ga zaradi goste megle nisva videla. Nekaj pred deveto uro je pričel gruliti in pihati na travnati zaplati le 30 metrov pod nama. Med tem ko si ga je Andrej ogledal z daljnogledom, sem se mu jaz s fotoaparatom in v kritju za manjšo smreko približal na 10 metrov. Ker je takrat odletel, se fotografiranje ptice ni posrečilo, več uspeha je bilo s sončnim mrkom, saj se je popoldne zjasnilo. To je bilo moje najkasnejše jesensko poslušanje ruševca, kljub temu da sem ga v tem letnem času zadnja tri leta redno slišal.

Boris Kozinc, Hraše 1 - 4248 Lesce

KOMATNA TEKICA *Glareola pratincola*

COLLARED PRATINCOLE - Two on 12th May 1995 at Medvedce reservoir

Jutro 12. 5. 1995 je bilo deževno in le zaradi dogovora s še dvema ornitologoma Tatjano Pfeifer in Jožetom Vrbančičem, da obiščemo akumulacijo Medvedce pri Pragerskem, smo na teren tudi res odšli. Kmalu je nehalo deževati in v čudoviti igri svetlobe smo se znašli v pravi oazi med ogromnimi puščobnimi njivami. Že ob prvem vtisu je bilo jasno, da bo teren tokrat precej zanimiv. Očitno je dež prisilil skupine poznih preletnikov k postanku, sonce za oblaki pa je jezero ponovno oživilo. Črne čigre *Chlidonias niger* so se v razkropljeni jati vsaj 1000 osebkov nad jezerom intenzivno prehranjevale. Nad gladino jezera so se med čigrami mešale jate tisočih kmečkih lastovk *Hirundo rustica*, nad okoliškimi polji so peli poljski škrijanci *Alauda arvensis*, na kupih zemlje pa posedali rjavi lunji *Circus aeruginosus* v družbi štirih črnih štokelj *Ciconia nigra*, treh odraslih in ene prvoletne. Brž ko smo se po pregledu zanimivih polj vrnili k jezeru, je priletela jata desetih togotnikov *Philomachus pugnax*. Med podrobnejšim opazovanjem črnih čiger smo med njimi opazili tudi dve tipični silhueti, ki sta po hitrosti leta in manevrih v zraku prekašali vse čigre. Temne, dolge peruti, podobne

lastovičjim, svetel trebuh, bela trtica, in dobro viden škarjasti rep so izdajali pri nas redkega gosta - tekico. Toda katero? Značilnost komatne tekice so tudi belo obrobljena sekundarna letalna peresa, česar pa kljub naprezanju s teleskopom 60-kratne povečave nisem videl. Zaradi močne in zelo kontrastne svetlobe je bilo razločevanje barv pravzaprav nemogoče, vse je bilo namreč črno-belo. Zaradi tega se nisem mogel otresti sicer majhnega, v realnosti tudi manj verjetnega suma, da tekici morda nista komatni, ampak *Gla-reola nordmani*.

Kasneje smo na terenu srečali Milana Vogrina, ki je pred nami na drugi strani akumulacije opazoval obe tekici na tleh in je lahko zatrdil, da sta bili opazovani tekici komatni.

Damijan Denac, Pintarjeva 14, 2106 Maribor

SLOKA *Scolopax rusticola*

WOODCOCK - On 29th March 1997 at Mount Krim (approx. 800 m a.s.l.)

29.3.1997 sem se odpravil še na enega izmed mnogih nočnih obiskov Krima. Noč je bila jasna, pihal pa je le rahel vetrič. Še v mraku sem se postavil na eno izmed mojih opazovalnih točk na severni strani Krima (na nadmorski višini približno 810 m) in vključil kasetofon s sovjim oglašanjem, z očmi pa oprezal po okolici za kakšnim nočnim ptičem. Ni dolgo trajalo, ko je iznad dreves priletela srednje velika ptica z dolgim kljunom - sloka. Sloka bi na tem terenu sicer lahko gnezдила, vendar je šlo tu verjetno le za prelet.

Nočni teren sem pozneje zaključil z obilnim odzivom kozač *Strix uralensis* in koconogih čukov *Aegolius funereus*.

Al Vrezec, Pražakova 11, 1000 Ljubljana

MALI MARTINEC *Actitis hypoleucos*

COMMON SANDPIPER - On 6th January 1996 at Bohinjsko jezero (525 m) in Julian Alps

V soboto 6.1.1996 sem na Bohinjskem jezeru prešteval vodne ptiče. Avto sem

ustavil pri hotelu Pod Voglom in zagazil v sneg proti obrežju. To je splašilo malega martinca *Actitis hypoleucos*, ki je sedel na produ, da je odletel vzdolž brega v smeri Ukanca. V letu se je lepo pokazala svetla progna na perutih.

Vreme tega dne ni bilo prijazno - temperatura okrog pet pod ničlo, občasno je naletaval droban sneg. Gosti oblaki so zastirali tudi najnižje vrhove z Vogarjem vred. Snega je bilo za slaba dva pednja, veliko tudi še na drevju. Vzdolž obrežja je bilo približno meter skoraj kopnega produ, ki ga je pokrivalo le za centimeter pršiča. Obrežni prod je bil tudi že vklenjen v prvi pedenj tankega ledu.

Sodeč po podatkih ZOAS gre za zelo redko zimsko opazovanje, saj je bil mali martinec doslej na celotnem porečju Save opazovan samo enkrat, in še to tik ob hrvaški meji.

Tomaž Jančar, Gorenje Blato 31, 1291 Škofljica

MALA UHARICA *Asio otus*

LONG-EARED OWL - An individual calling during the day on 29th September 1997 at Osp

29.9.1997 proti večeru sem se s Stanetom Gombocem in Žarkom Vrezcem odpravil na teren v Osp, natančneje nekoliko naprej od Ospa v smeri proti slovensko-italijanski meji. Sam teren je bil bolj namenjen žuželkam (metuljem) kot ptičam, vendar to za priložnostna opazovanja niti ni pomembno.

Ni se še dobro začelo mračiti (bilo je okoli 19.00, ko je bil še dan), ko se je iz borovo-hrastovega gozdička pod skalnimi stenami Kraškega roba pričela oglašati mala uharica, ki na tem področju ni ravno pogosta. Pozneje sem jo skušal s posnetkom oglašanja samca izzvati, vendar je bil poskus pričakovano neuspešen (male uharice so tudi sicer znane po svojem izrazitem nezanimanju za tovrstne posnetke).

Pa vendar je opazovanje zanimivo iz dveh razlogov: letnega časa (mala uharica se v jesenskem času zelo redko oglašča) in dnevnega časa (sova se je oglašala praktično podnevi, kar je za to